

Romain Puértolas

CESTA
PRO DOPRAVU
FAKÍRA,
KTERÝ
JE SKŘÍTKO
Z IKEY

argo

Romain Puértolas

**PODIVUHODNÁ
CESTA FAKÍRA,
KTERÝ UVÍZL
VE SKŘÍŇI Z IKEY**

argo

Ani společnost IKEA, ani žádná z jejích firem nemá jakoukoliv souvislost s autorem či obsahem knihy a ani nikdy žádnou spojitost nepovolila. Za obsah knihy zodpovídá pouze autor, IKEA za ni odpovědnost nenese v žádném případě.

PŘELOŽILA ANEŽKA CHARVÁTOVÁ

Czech edition © Argo, 2014

© Editions Le Dilettante, 2013

Published by arrangement with Literary Agency "Agence de l'Est"

Translation © Anežka Charvátová, 2014

Cover art © Neil Johnston and Stas Sipovich, 2014

ISBN 978-80-257-1183-5 (váz.)

ISBN 978-80-257-1252-8 (e-kniha)

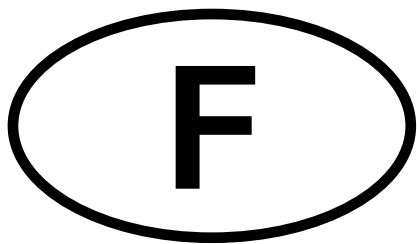
*Leovi a Evě, mým nejkrásnějším dílům.
Patricii, mé nejkrásnější cestě.*

*Vlastně si myslím, že je země kulatá,
z jediného dobrého důvodu...
Když celou zemi obejdete,
chcete jenom zpátky domů.*

ORELSAN

Srdce, to je něco jako veliká skříň.

RABÍNDRANÁTH SUŠÍL KRÁVALPINDÍ

Ind Rabíndranáth Sušíl Krávalpindí pronesl po svém příletu do Francie první slovo nikoli francouzsky, ale švédsky. Taková drzost! Ikea.

Pravil polohlasně.

Pak za sebou zabouchl dveře starého červeného mercedesu, jako vzorné dítě složil ruce na kolena v hedvábí a trpělivě čekal.

Taxikář si nebyl jistý, jestli dobře slyšel, a otočil se k zákazníkovi, což vyvolalo křupání dřevěných kuliček na zdravotním potahu jeho sedadla.

Vzadu ve voze uviděl muže středního věku, vysokého, suchého a sukovitého jako strom, s tmavým obličejem přeškrtnutým obrovitým knírem. Vpadlé tváře podobané pozůstatky nějakého hodně agresivního akné, v uších náušnice a na rtech piercing, vypadalo to, jako by se mu ústa dala zavírat na zip. No vida, prima systém! pomyslel si Gustave Palourde, to by se dalo krásně využít na obranu před manželčíným věčným kdákáním.

Oblek z šedého lesklého hedvábí, červená kravata, která neměla klasický uzel, ale byla jen sepnutá špendlíkem, i bílá košile, stejně příšerně zmačkaná jako všechno ostatní, svědčily o dlouhých hodinách strávených v letadle. Kupodivu však muž neměl žádná zavazadla.

Buď je to hinduista, nebo někde schytl parádní šlupku do hlavy, pomyslel si taxikář při pohledu na velký bílý turban věncící zákaznickovu hlavu. Kvůli snědému obličejí přeškrtnutému obrovitým knírem se přikláněl spíš k hinduistické variantě.

„Ikea?“

„Ikeá,“ opakoval Ind a protáhl poslední samohlásku.

„Která? Ehm... *What Ikea?*“ vykoktal Gustave, který byl v angličtině doma asi tak jako pes na kluzišti.

Cestující pokrčil rameny, jako že to je mu fuk. „*Džastikea*,“ opakoval, „*dazntmáderdívándádábédersúcjúúrdeparížen*.“

Tohle slyšel řidič, takové divné nesrozumitelné šišlání. Ale o šišlání tady nešlo, zvláštní bylo něco jiného: už třicet let pracoval u Taxi Gitans a za tu dobu se mu ještě nestalo, aby se zákazník vypotácel z terminálu 2C letiště Charles-de-Gaulle a ze všeho nejdřív chtěl zavézt do obchodu s nábytkem. Protože Ikea prodává nábytek, ne? Nevzpomínal si, že by Ikea v poslední době otevřela nějaký nový řetězec hotelů.

Gustave už zažil lecjaké neobvyklé požadavky, ale tenhle všechny strčil do kapsy. Jestli ten chlápek opravdu přiletěl z Indie, tak to utratil majlant za letenku a strávil osm hodin v letadle – aby si koupil poličku Billy nebo křeslo Poäng? No klobouk dolů! Nebo spíš to by jeden nevěřil! Bude si to muset zapsat do svojí zlaté knihy mezi Demise Rousseose a Salmana Rushdieho, i ten ho jednou poctil tím, že uvelebil své vznešené pozadí na leopardí potahy zadních sedadel. A hlavně nesmí zapomenout o tom chlápku vyprávět doma u večere ženě. Její tučné rty bohužel ještě nebyly opatřeny geniálním indickým zipem, takže obvykle monopolizovala konverzaci u stolu, kdežto on většinou neměl co říct a jejich dcera posílala textovky plné pravopisných chyb mladíkům svého věku, kteří ani neuměli pořádně číst. Aspoň bude pro jednu nějaká změna.

„O.k.!“

Cikánský taxikář strávil s dotýčnými dámami už tři víkendy v řadě brázděním modrých a žlutých chodeb švédského obchoďáku, kde vybírali nábytek do fungl nového rodinného karavanu, proto velmi dobře věděl, že nejbližší má do Ikey na severním konci Paříže v Roissy, pouhých 8,25 eur daleko. Jeho volba tedy padla na Ikeu v Thiais na protilehlé jižní straně hlavního města, tři čtvrtě hodiny cesty

od místa, na němž se právě nacházeli. Koneckonců turista přece chtěl do Ikey. Do které, to neupřesnil. Kromě toho podle krásného hedvábného obleku a kravaty to je určitě nějaký prachatý indický průmyslový magnát. Stovka sem, stovka tam, tomu přece na pár drobných nezáleží!

Gustave měl ze sebe radost, spokojeně si spočítal, kolik mu ta jízda vynese, a zamnul si ruce. Potom spustil taxametr a vyrazil.

Vypadá to, že den začíná docela slibně.

Rabíndranáth Sušil Krávalpindí (čti *Rabín-Dral-Nasušil-A-Kráva-Má-Pindy*), povoláním fakír, se rozhodl, že se na svou první cestu do Evropy vydá inkognito. Za tím účelem vyměnil svou „uniformu“, spočívající v pruhu plátna ve tvaru ohromné kojenecké plínky, za oblek z lesklého hedvábí a kravatu, které si půjčil za kus chleba od Udaje (čti *Udej-Je*), jednoho starce z vesnice, jenž v mládí propagoval slavnou značku šamponu a dosud se mohl chlubit krásnými prošedivělými kučery.

Tajným přáním našeho Inda bylo, aby ho lidé v tomto převleku považovali za velmi majetného indického průmyslníka. Hodlal ho mít na sobě celé dva dny svého plánovaného dobrodružství a v zájmu nové vizáže si nedopřál pohodlnější oblečení, rozumějte tepláky a sandály, ačkoli ho čekala tříhodinová cesta autobusem a pak let trvající osm hodin patnáct minut. Předstírat, že je někým, kým není, je ostatně jeho zaměstnání, vždyť je fakír. Ponechal si jenom turban, z náboženských důvodů. Zpod turbanu mu vylézaly vlasy dosahující délky zhruba čtyřiceti centimetrů a obydlené asi třiceti tisíci živočichy od mikrobů po vši.

Když Rabíndranáth (čti *Rab-Inda-Natáh*) toho dne nastoupil do taxíku, okamžitě si všiml, že jeho oděv na Evropana zapůsobil, a to navzdory kravatě bez uzlu, který nedokázal správně uvázat on ani jeho bratranec – Udaj jim to sice několikrát názorně předvedl, ale tolik se přitom parkinsonovsky trásl, že ji nakonec raději spíchl spínacím špendlíkem, což byl pouhý drobný

detail. Na tak brilantně elegantním muži si toho určitě nikdo nevšimne.

Na takovou krásu Francouzi zjevně nestačil letmý pohled do zpětného zrcátka a otočil se k němu celým tělem, aby si ho pořádně prohlédl, až mu hlasitě zapraskaly kosti na šíji, jako když se někdo chystá na výstup hadího muže.

„Ikea?“

„Ikeá.“

„Která? Ehm... *What Ikea?*“ vykotal řidič, který byl v angličtině doma asi tak jako kráva (posvátná) na kluzišti.

„*Just Ikea. Doesn't matter. The one that better suits you. You're the Parisian.*“

Taxikář si s úsměvem zamnul ruce a vyrazil.

Spolkl návnadu, pomyslel si spokojeně Sušil Krávalpindí (čti *Sušil-Krávě-Pindu*). Jeho nová vizáž zjevně výtečně plní účel. S trochou štěstí, pokud nebude muset moc často otvírat pusu, ho nakonec ještě budou považovat za domorodce.

Rabíndranáth Sušíl Krávalpindí byl proslavený po celém Rádžastánu jako polykač (teleskopických) mečů, také pojídal střepy vyrobené z cukrové (nekalorické) polevy, vbodával si (falešné) jehly do rukou a prováděl spoustu dalších triků, jejichž tajemství znal jen on a pár jeho bratranců; vznešeně o svém umění mluvili jako o *kouzlení* a svou údajnou *kouzelnou mocí* oblbovali důvěřivé davy.

Když měl tedy náš fakír zaplatit účet za taxi, který se vyšplhal na 98,45 eur, vytáhl svou jedinou bankovku na celý pobyt, falešnou stoeurovku potištěnou pouze z jedné strany, a podal ji řidiči s nedbalým mávnutím ruky, jako by říkal, že drobné si může nechat.

Ve chvíli, kdy si taxikář ukládal bankovku do peněženky, ukázal Rabíndranáth na obrovitá žlutá písmena I-K-E-A, pyšně čnící nad modrou budovou. Cikán přestal věnovat pozornost penězům a vzhlédl k nebi. Ta chvílička jeho zákazníkovi stačila, aby rychle zatáhl za neviditelnou gumičku spojující zelenou bankovku s jeho malíčkem. V desetině vteřiny se peníze znovu ocitly v rukou původního majitele.

„Abych nezapomněl,“ dodal řidič, přesvědčený, že bankovka je pěkně v teplotku v jeho portmonce, „tady máte telefonní číslo na mou firmu. Kdybyste potřeboval taxi, až pojedete zpátky. Pracuji pro nás i šoféři dodávek, kdybyste měl velký náklad. Nábytek zabere zatraceně místa, i když ho dodávají rozložený, to mi můžete věřit.“

Nikdy se nedozvěděl, jestli Ind něčemu z jeho proslovu porozuměl. Prohrábl přihrádku a vytáhl vizitku na křídovém papíře, na

níž byla vidět tanečnice flamenca, jak se ovívá třírohým kloboukem z bílého plastu, stylizovaným jako nápisy na střechách pařížských taxíků. Podal mu ji.

„*Merci*,“ řekl cizinec francouzsky.

Sotva červený mercedes firmy Taxis Gitans zmizel, aniž s tím měl tentokrát kouzelník co do činění – obvykle se specializoval jen na mizení indických slonů s malými ušima –, uložil si Rabíndranáth vizitku do kapsy a jal se bedlivě prohlížet obrovský sklad a zároveň obchoďák.

Ikea původně zamýšlela otevřít nové obchody také v Indii, ale roku 2009 nápad vzdala, neboť podle indických zákonů by se o vedení obchodních domů museli starat společně švédští i místní ředitelé a Indové by se ještě k tomu stali majoritními akcionáři, což severského obra rozpálilo do běla. On se přece o svou zlatou žílu nebude s nikým dělit, tím méně s kníratými zaříkávači hadů zbožňujícími kýčovitě muzikály.

Ve stejnou dobu se světový lídr konfekčního nábytku *sestav si sám* stal partnerem Unicefu v boji proti dětské otročské práci. Do projektu bylo zahrnuto pět set vesnic v severní Indii a v jeho rámci byla v oblasti vybudována řada zdravotnických, výživových a vzdělávacích středisek.

A právě v jedné takové škole přistál Rabíndranáth, když ho bez peněz, zato s ostudou vyrazili hned po prvním týdnu práce od dvora maharádži Kumárasvámího (čti *Komár-S-Vámi*), kde ho předtím zaměstnali jako dvorního šaška a fakíra. Měl smůlu, ukradl kousek sezamového chleba s máslem bez cholesterolu a dva hrozný bio vína. Prostě měl smůlu, že měl hlad.

Za trest mu nejdřív oholili knír, což bylo dost přísné samo o sobě (přestože tím omládl), ale k tomu mu ještě dali vybrat, jestli chce vyučovat ve školách prevenci, aby se děti nedostaly na šikmou plochu krádeží a kriminality, nebo si dát radši useknout pravou ruku. Koneckonců je fakír, tak se určitě bolesti ani smrti nebojí...

K velkému překvapení svého obecenstva, zvyklého přihlížet nejruznějšímu mrzačení (grilovací jehly v pažích, vidličky ve tvářích,

meče v břiše), Rabíndranáth nabídku amputace odmítl a zvolil si první možnost.

„Promiňte, pane, nevíte prosím, kolik je hodin?“

Ind nadskočil. Nějaký čtyřicátník v tepláčkách a sandálech před ním právě namáhavě zastavil svůj nákupní vozík, na němž se vršilo minimálně deset ohromných krabic, které by takhle dokázal urovnat jen nějaký přeborník v tetrisu nebo psychopat.

Rabíndranáth Sušíl tu otázku slyšel zhruba takhle: *Hrškcprsk-din*.

Zkrátka ničemu se to nepodobalo a nedalo se to nijak rozluštit, tudíž to mohlo vést k jediné odpovědi: „WHAT?“

Muž zjistil, že se snaží domluvit s cizincem, takže si poklepal pravicím ukazováčkem na levé zápěstí. Fakír okamžitě pochopil, vzhledl k nebi, a jak byl zvyklý poznávat čas podle indického slunce, udal Francouzi čas s tříapůlhodinovým posunem. Francouz anglicky lépe rozuměl, než mluvil, a strašně se vyděsil, že má příšerné zpoždění, vždyť měl o polední pauze vyzvednout děti ve škole! Poděkoval a vyrazil s vozíkem tryskem k zaparkovanému autu.

Ind se díval na lidi, jak procházejí automatickými dveřmi dovnitř a ven, a všimal si jejich oblečení: žádný zákazník nebyl tak vyfuknutý jako on, a už vůbec nikdo se nehonosil oblekem z lesklého hedvábí. A tím méně turbanem. Jestli měl v úmyslu splynout s davem jako chameleon, tak to se mu tedy moc nepovedlo. Doufal, že nápadný oblek neohrozí úspěch celého poslání. Účelu by zdaleka nejlépe posloužily tepláky a sandály. Po návratu to bude muset povědět bratranci Rábulovi (čti *Rád-Hulí*). To on naléhal, že si musí vzít právě tohle.

Rabíndranáth Sušíl chvíli pozoroval skleněné dveře, jak se před ním otevírají a zase zavírají. Veškeré jeho znalosti moderních vy-možeností pocházely z hollywoodských a bollywoodských filmů, které viděl v televizi u své adoptivní matky Indíry (čti *Ani-Díry*, pro anglofilý *Indoory*). Automatické dveře považoval za zázrak moderní technologie – a přitom Evropané je k jeho údivu brali jako

prachspřistou banalitu a vůbec jim nevěnovali pozornost. Kdyby se podobná vymoženost nacházela u nich ve vesnici Sírčíkúlaš (čti *Srncí-Guláš*), upíral by zrak na ty skleněné dveře chrámu technologie pokaždé se stejným nábožným dojetím. Francouzi jsou rozmazlenci.

Jednou, to mu bylo sotva deset let, se objevil v jejich vesnici, kde tehdy nezaznamenali ani první známky pokroku, nějaký anglický dobrodruh. Předvedl mu zapalovač a řekl: „Předměty moderní rozvinuté technologie jsou k nerozeznání od kouzel.“ V tu chvíli to malý kluk nepochopil. „No to zkrátka znamená,“ vysvětlil mu ten muž, „že věci, které mně připadají banálně obyčejné, jsou pro tebe kouzelné, všechno závisí jen na stupni technologického vývoje tvojí společnosti a prostředí.“ A z cizincova palce vytryskl roj jisker a z nich vyšlehl modrý, horký, třepetavý plamínek. Před odjezdem muž ten kouzelný předmět chlapci daroval za jednu podivnou službu, o níž se zmíníme později, a protože ve vesnici ztracené na okraji Thartharské pouště zapalovač ještě nikdo nikdy neviděl, Rábíndranáth Sušíl ho využil na své první kouzelnické kousky a ještě víc v něm vzrostla touha stát se jednoho dne fakírem.

A podobný pocit báječné neskutečnosti zakusil, když předešlého večera nastoupil do letadla a stroj se vznesl. Let pro něho představoval neuvěřitelný zážitek, protože dosud se od země (po níž šlapou posvátné krávy) nikdy neodlepil ani o kousek výš, než mu umožňoval mechanismus šikovně skrytý pod zadkem, díky kterému sklízel úspěchy na svých početných veřejných levitacích, to znamená asi dvacet centimetrů, pokud šlo všechno jako po másle (stlučeném z mléka posvátných krav). Většinu noci se proto díval z okénka s pusou dokořán, dívše si nevykloubil sanici.

Nejprve se tedy Ind dostatečně vynadíval na automatické dveře a pak se rozhodl vejít. Při pohledu na dětský koutek ve vstupní hale ho napadlo, jak je vlastně divné, že Ikea staví v Indii školy a útulky pro sirotky, ale ještě si tam nezřídila ani jeden obchod s nábytkem!